

MUDr. Jan Fučík

(11. září 1932–7. srpna 2006)

Honza Fučík – tak se mu říkalo mezi přáteli – vyrostl v mimořádné rodině. Otec Bedřich byl literární kritik a nakladatel, matka Jitka významná překladatelka. Honza byl jejich nejstarší dítě a jediný syn. Už tím to měl těžké – jako všechny děti slavných rodičů. Zvláště synové slavných otců často obtížně hledají životní cestu – jak navázat na odkaz obdivovaného otce a při tom být svůj. Honza neměl moc času uvažovat o těchto subtilnostech. Otec byl v padesátých letech odsouzen v politickém procesu k patnácti letům vězení. Honza musel převzít mužskou roli v rodině, podírat matku i dvě mladší sestry. Samozřejmě nesměl studovat na žádné vysoké škole. Musel se učit truhlářem. Teprve když se stal „dělnickou třídou“, mohl dostat z továrny doporučení ke studiu. Ovšem zakázány měl všechny humanitní obory i vše, co souviselo s kulturou – tedy i architekturu, po které toužil. Medicínu však kupodivu studovat směl – obor humanitní, když ne humanitní.

Po studiu pracoval na interním oddělení v Rakovníku, v době politického tání v 60. letech mohl přejít na II. interní kliniku v Praze na Karlově náměstí. Tam jsem se s ním na začátku sedmdesátých let seznámil. Honzovi bylo tehdy čtyřicet a já – o deset let mladší – jsem k němu spíše vzhlížel stejně jako k dalším významným lékařům kliniky. Přednosta kliniky prof. Herles – slavný kardiolog a mimořádná lékařská osobnost – se tehdy zajímal zejména o plicní oběh a jeho pracovní skupina dosáhla mezinárodního uznání. Mluvil se o české nebo o pražské škole plicní cirkulace a myslelo se tím několik pracovišť, která se problematikou zabývala; v Praze to byl z klinických pracovišť Ústav pro choroby oběhu krevního v Praze-Krči (nyní Klinika kardiologie, IKEM), Ústav klinické a experimentální terapie (nyní IKEM) a II. interní klinika 1. lékařské fakulty. Z experimentálních pracovišť to byly Patofyziologický ústav II. lékařské fakulty a Fyziologický ústav ČSAV.

Honza Fučík se zajímal o plicní oběh u intersticiálních plicních procesů a shromáždil na svou dobu pozoruhodný soubor nemocných s plicními fibrózami.

Herlesova éra skončila s „normalizací“. Nové vedení kliniky čistilo pracoviště od lidí nepohodlných a Honza Fučík byl jeden z prvních na ráně. Odešel na plicní kliniku ve Vele-

slavíně. Veleoslavín byl tehdy jakousi „nemocnicí na kraji města“, která byla méně na očích. Proto tam bylo i tolerantnější ovzduší a přežívaly tam různé „existence“, jinde nežádoucí. Možná i díky tomu se tam dělala dobrá komplexní medicína. Když jsem za rok po Honzovi musel také opustit II. interní kliniku, šel jsem do Veleoslavína za ním.

Honza tam vybudoval a vedl Oddělení intenzivní péče. Já jsem vedl jedno z lůžkových oddělení. Spolupráce to byla plodná a zajímavá. Honza byl statečný člověk – bez velkých řečí. Ošetřoval i hospitalizoval osoby pronásledované režimem – arcibiskupa Tomáška a jeho matku, Václavy Havly (otce i syna), básníka Petra Koptu, Zdeňka Urbánka, Ladislava Dvořáka... Občas jsme se v jejich ošetřování střídali; když se nám zdálo, že jejich „koncentrace“ na Honzově oddělení je nápadně velká, některé jsem převzal k sobě. Jako lékař jsem poznal i Honzovy rodiče. Vzpomínám na jejich noblesu i vnitřní sílu. Bedřich Fučík dokázal zářit, jiskřit a žertovat, i když už měl smrt na jazyku.

V devadesátých letech Honzu postihla těžká mozková příhoda a na dlouho mu znemožnila pracovat. Nemohl se pohybovat ani mluvit. Ale dokázal se vzchopit, zrehabitoval se, dokonce znovu přednášel na odborných setkáních. Pak ještě řadu let chodil do práce alespoň jeden den v týdnu a ošetřoval své věrné ambulantní pacienty. Zemřel v nedožitých sedmdesáti čtyřech letech.

Pořád ho vidím před sebou, jak jde nemocniční chodbou v rozepnutém plášti, přihrbená štíhlá postava s nerozlučnou lulkou. Vidím jeho oči, prozrazující smysl pro humor, který nikdy a před nikým neváhal použít. Vzpomínám na dlouhé rozhovory po práci v jeho „doupěti“, ve vůni tabáku a se sklenkou dobrého moku u ruky. Vášnivě se diskutovalo o medicíně, politice, literatuře, ale i o výtvarném umění a hudbě. Všechno znal, všechno měl rád, o všem dokázal zasvěceně a poutavě hovořit. Smutek z jeho odchodu je převážen radostí, že jsem ho směl znát, i díky za všechno, co jsem skrze něho mohl poznat a prožít.

*doc. MUDr. Zdeněk Susa, CSc.,
II. interní klinika, VFN, Praha*